

Posudek na diplomovou práci Bc. Mirky Kovářkové

Využití překladu v hodinách cizího jazyka (se zaměřením na španělštinu)

(Filozofická fakulta JU, České Budějovice 2018, 135 stran + přílohy)

Předkládaná diplomová práce je přepracovanou verzí neúspěšně obhájené práce (AR 2017/2018), v níž se autorka zabývala podobným tématem. Oproti verzi původní došlo ke změně názvu a zároveň ke konkrétnějšímu vyprofilování diplomantčina cíle. Autorka se v této druhé verzi již primárně soustředila na problematiku zařazování aktivit zaměřených na využívání překladů do výuky cizího jazyka, a oproti původní verzi tak opustila od záměru studovat vliv překladu na rozvoj textových kompetencí v mateřštině, což práci velmi výrazně prospělo.

Předkládaná práce je prací více popisnou a informativní, vlastní výzkum je spíše sekundární. V úvodních kapitolách se autorka věnuje historii didaktiky cizích jazyků. Vychází přitom zejména z tradiční literatury (Choděra, Hendrich), oceňuji, že si k tématu vyhledala i poměrně velké množství dalších zdrojů španělských (Pérez Sánchez, Carreresová et alii, atd.), o čemž svědčí velice bohatý poznámkový aparát a závěrečný seznam literatury. Používanou literaturu hodnotím jako relevantní, snad jen mám drobnou výhradu k citacím z bakalářských prací (str. 32).

Z autorčina výkladu je zřejmé, že se snaží o co nejdetailnější výklad – jako příklad uvádím např. kapitolu o různých metodách, na nichž lze koncipovat výuku cizích jazyků (do str. 18). Autorka se zde logicky zabývá metodami, které užívání překladů reflektují – zde oceňuji velmi zdařilé a přehledné tabulky na str. 37-38. Možná až zbytečně podrobně se ale zabývá i metodami, jež překladu nijak nevyužívají (zejména tzv. metody alternativní – str. 32-37). V této souvislosti mám na diplomantku hned první dotaz: V této části představujete poměrně hodně metod, v nichž se různými způsoby pracuje s překladem. Mohla byste prakticky shrnout, jak konkrétně se v nich práce s překladem liší a v čem naopak shoduje, ev. i uvést konkrétní příklady jednotlivých aktivit vycházejících z Vámi popisovaných metod (s ohledem na španělštinu)?

Ve svém předchozím posudku jsem autorku upozorňovala, že překlad ve výuce cizích jazyků je možno chápat dvojím způsobem: a) jako dovednost cílovou, tedy tak, že cílem překládání v hodinách je výchova budoucích překladatelů a b) jako dílčí dovednost, kdy překlad používáme jako doplňkovou učební aktivitu, jež neklade žádné nároky na obecně translatologickou průpravu „studenta-překladatele“. Na základě konstatování na str. 41 „*Konkrétně se zabýváme překladem didaktickým, jehož cílem není vytvoření celistvého textu se všemi nároky na kvalitu překladu, ale získávání a upevňování znalostí cizího jazyka [...]*“ se domnívám, že se autorka (zcela očekávaně) kloní k pojetí druhému. Proto mne udivuje smysl, proč autorka v práci věnuje poměrně široký prostor obecně translatologickým otázkám (str. 69-81: typy překladů, překladatelské postupy,

otázka ekvivalence ...)? Jak máme chápat přehled toho, co má umět překladatel (str. 46)? Je při užívání překladu pro výuku cizího jazyka opravdu nutné provádět analýzu vně/vnitrotextových faktorů inspirovanou translační analýzou Reissové – viz aktivita č. 3 na str. 51? Proč se domníváte, že při „překládání bychom si měli vždy vyhledat více paralelních textů“ (str. 60)? Je to opravdu nutné např. s ohledem na některá překladová cvičení, která jste našla v učebnicích španělštiny – např. str. 99, cvičení 26? Domníváte se, že pro účely překládání v hodinách cizího jazyka, jehož cílem zpravidla na nižší a střední úrovni znalosti cizího jazyka (A2/B2) bývá především upevnění nových gramatických struktur či použití slovní zásoby, je relevantní trvat na absolutním zachování stylistických konvencí originálních textů v cílovém jazyce (např. transpozice gramatické kategorie čísla u receptů)?

Za velice dobrý nápad považuji výzkum, který jste provedla na str. 88-102. Je škoda, že jste se nepokusila jej dále rozpracovat a např. i explicitněji kvantifikovat poměr jednotlivých typů překladových cvičení ve vybraných učebnicích, příp. navrhnout cvičení jiná, podle Vás více funkční – viz např. tvrzení ze str. 128, kde uvádíte, že „opora o didaktické materiály chybí“. Takto Vás velmi slibně vypadající, detailní a určitě i časově a technicky náročný výzkum zůstal ponechán bez jakéhokoliv závěrečného vyhodnocení. Na dalších stranách (103-127) se tak opět pouštíte do tématické linie, jež je logická spíše pro práci s překladem jako dovednosti cílové (str. 103 – definice stylistiky, definice slohových postupů, funkčních stylů, fází překladatelské práce). Mám i trochu dojem, zda publikace, z níž přebíráte většinu navrhovaných aktivit (Carreresová – Calduchová – Noriega Sánchezová, 2017) není primárně určena spíše pro výuku překladu za účelem výchovy budoucích překladatelů? Trochu nepochopitelně vyznívá i zařazení čtyř cvičných překladů studentů bakalářského programu Ústavu translatologie FF UK, které je součástí přílohy.

Jazykovou úroveň hodnotím jako zdařilou, diplomantčino vyjadřování v práci je kultivované. V práci však chybí závěrečné resumé ve španělštině.

Závěr: I přes uvedené výhrady konstatuji, že předkládaná diplomová práce vyhovuje požadavkům na tento typ prací kladeným. Práci doporučuji k obhajobě a předběžně hodnotím jako **dobrou**. Své hodnocení přitom opírám o koncepční neukotvení předkládané práce a výše uvedený formální nedostatek.

V Českých Budějovicích, 21. ledna 2019

PhDr. Jana Pešková, Ph.D.